

ramo je vrgel veliko vrečo, pod pazduho tišči pa malo reščeto, na rokah ima stare vojaške rokavice, čeravno je bilo jutro gorke spomladi. Vsaki bi ga vvidil v hipu, da smučé danes brinovke naš mož! Te mu je plačeval vaški žganjar po deset grošev polovico (mernika). Smejaje je govoril sam sabo:

»Bog ti daj srečo, Kamnjar! Da ti si poštena duša!«

Kamnjar mu je namreč ‚frakelj‘ žganega na brinovke zaupal, ki so še visele na brinjah i po ktere se je Strevec danes s svojo lastno vrečo semkaj potrudil.

»Ha, kaj bode neki rekla Kobilarjeva Neža, ko bode vidila, da sem jej osmukal tukaj brinje? Kaj mi je mar! Prav ti je baba, dostikrat si me obrekovala, a jaz ti bom tukaj le danes brinovke osmukal, čeravno si me prosila večraj pri Jurji, da bi ti jih pustil. Stara si res, zato ti je ta kraj najpripravnejši za smukanje, ker je raven; — ‚v hrib ne morejo več moje kosti‘, rekla si večkrat, jeziki te pa še nese čez gore i doline! Naj ti le škodi jeza, — naj!«

Tako se je jezil i našteval v svojem monologu vse vaške baburine, na ktere je imel kako posebno piko. Naenkrat čuje cviljenje ter zapazi malo veverico, kako se je reva obstreljena semtrtje metala v svojej krvi.

»Dostikrat sem čul, da je veverica tečna s krompirjem, čem s tabo poskusiti,« to rekši, zgrabi vbogo žival, buti ž njo ob smrečje deblo ter jej izbiže zadnjo iskro živjenja.

»Tukajle počivaj pri brinovkah!« Nato jo pobaše v platneno vrečo, a pri tej priliki zagleda tudi puško, ki je ležala v visokej travi.

»Oho, tukaj pa leži pihalnik grajskega lovca, gotovo sitnega Lukeža! Uni dan me je zapodel, ko sem smukal na grajskem! Čakaj, Luka, čakaj, doživel boš maščevanja; gospodu nesem tvojo robo, ki ti bo poštene litanije bral; meni bo pa zato dovolil smukati na grajskem. Pri moj' duš', krvavo bo gledal, ko primaham v grad z njegovo cevjó, Ha, ha! Le hitro od tod!«

MADAMA AVRELIJA

Noveleta

1

Gaberška graščina je že silo, silo staro zidovje; z mahom obraščene skale, gotiška oknja i pa šele dolgočasni stolpiči na oglih, vse spričuje dostojno, da je videla še poprejšnje stoletje. Pa nikari misliti, staro zidovje je brez pomenljive krasote! Stopi skozi visoke vrata, preglej notranje naprave i začuden bodeš stermel nad veličastnimi shrambami i stanicami; če pa stopiš šele v grajsko kapelico, slep moral bi biti, ako ne opaziš umetnih slik na stenah. Po širnem poslopju vlada tihota, kakor iz daljine začuje tvoje uho petje malih ptic, ki žvergolijo v goščavici, katera Gaberk obdaja ter ga razun visoke strehe iz dalje prikriva očem. Vse le-to ganilo ti bode sercè, draga ti bode pusta zidina, zelo težko se bodeš ločil od nje! —

Še otrok sem bil i že sem ljubil strastno stari Gaberk, sam nejssem vedel, zakaj lazim le zmiraj h graščini, v hipu bil sem v goščavici pred njo, ondi sem sedel uro za uro ter gledal po grajskih strehah, oknih i zidovji.

Domu prišedši me je skerbna mati vselej popraševala:

»Kje si bil zopet, Janezek?«

»Pri starej graščini, mati.«

Čudila se je potem, me božala ter me gledala tako skerbno i ljubeznivo s svojimi očmi, da mi je veselja igralo mlado srce. Imela je prav lepe, globoko modre oči!

»Kako, da zmiraj tjekaj zahajaš, ljubček?«

»Oj stara graščina se mi tako, tako krasna zdi, mati!«

Zopet se je smijala. Začel sem hoditi v šolo, a še zmiraj sem gorel za staro zidovje. Tamo sem se učil, tamo sedel celi ljubi dan božji; ondi iskal ptičja gnezda, nabiral rudečih jagod ter jih prinašal domu.

»Mati,« poprašam necega dne, »kdo pa stanuje v grajskih sobanah?«

»Razun starega oskerbnika nihče ne.«

Ali še vedno sem čisljal staro zidovje, deslih ni prebivala v njegovih stani-
cah žlahtna gospoda.

Prišel pa je čas, ko sem se moral ločiti od priljubljene domačije. Moral sem v glavno mesto v šolo, dokončavši ravno osmo leto.

Celo noč pred tužnim dnevom jokal sem v postelji, šel sem zelo nerad v mesto. Jutro napoči, urno vstanem, klaverno i potertega serca koračim proti staremu Gaberku. Kako se mi je zdelo žalostno i temno, gledalo me je tako čudno, da začnem glasno plakati.

Domu se vrnivši pričakovala me je mati na vertu, objela me je i ihtela sva oba.

»Oj, mati, stare graščine, nič več je ne bodem videl,« ječal sem ter skrival glavico v njenemu krilu.

Prišel sem v mesto, z leti stopil v gimnazijo, rojile so mi že bistrejše misli po glavi, pa starega zidovja vendar še nisem pozabil, tako, da sem se čestokrat sam smijal svojej otročariji. Osodini valovji plusknili so me daleč proč od domačije, več let je preteklo, preden sem je obiskal. Dostokrat videl sem gradove, krasne palače, spomnivši se pa Gaberka, šinila mi je solza v oko, še vedno sem ga ljubil.

Zopet sem prišel v vas, sercè mi je tolklo, ko se peljem po oski dolini, v katerej mi je stanovala mati, v katerej mi leži domačija. To mi je bila radost vboge matere!

Drugo jutro moral sem k graščini. Vlekla me je čudna moč tjekaj. Bila je še vedno stara graščina, njena okolica še ravno ista! Samo poša so posute z novim belim peskom i gredice osnažene. Pogledam visoka gotiška oknja — škerlataste preproge videle so se čeznje, v sobah je igral nekdo na glasoviru.

»Kdo mora biti,« poprašam se začuden, »stari oskerbnik gotovo ne!«

»Sedaj nekdo stanuje v gosposkih sobanah, čul sem iz njih na glasovirju igrati,« pozvem domu prišedši pri materi.

»Da, grajska Avrelija!«
